

Myndigheten för yrkeshögskolan

Kartläggning av yrkeshögskoleutbildningar som helt eller delvis motsvaras av yrkesutbildningar inom andra utbildningsformer.

Återrapportering 2014

Återrapportering av regeringsuppdrag 2014 avseende kartläggning av utbildningar inom yrkeshögskolan som helt eller delvis motsvaras av yrkesutbildningar inom andra utbildningsformer.

Sammanfattning

Myndigheten för yrkeshögskolan redovisar i denna rapport en kartläggning av de yrkeshögskoleutbildningar som helt eller delvis motsvaras av yrkesutbildningar i andra utbildningsformer. Myndigheten har valt att granska de 377 yrkeshögskoleutbildningar i 2013 års ansökningsomgång som den 17 januari 2014 beviljades att starta.

Med delvis menas att större eller mindre moment är densamma oavsett i vilken utbildningsform momentet undervisas i.

En yrkesutbildning som motsvarar en yrkeshögskoleutbildning men som finns i en annan utbildningsform kan ses på olika sätt. I myndighetens kartläggning har utgångspunkten varit det offentliga utbildningssystemets perspektiv och arbetslivets perspektiv.

Myndighetens bedömning är att det finns 152 yrkeshögskoleutbildningar som också delvis ges inom gymnasieskolan. 54 av dessa 152 yrkeshögskoleutbildningar tangerar teknikprogrammets fjärde år. 38 utbildningar inom yrkeshögskolan bedöms helt motsvara utbildningar inom gymnasieskolan och 33 av dessa motsvarar teknikprogrammets fjärde år.

När det gäller folkhögskolan är bedömningen att 9 utbildningar inom yrkeshögskolan delvis har sin motsvarighet i 30 folkhögskoleutbildningar och att 10 yrkeshögskoleutbildningar helt har sin motsvarighet i 25 utbildningar inom folkhögskolan.

Myndigheten bedömer att 9 yrkeshögskoleutbildningar delvis har sin motsvarighet i 37 arbetsmarknadsutbildningar. Däremot finns, enligt myndigheten, inga arbetsmarknadsutbildningar som helt motsvarar utbildningar inom yrkeshögskolan.

Av de 428 högskoleutbildningar som myndigheten granskat bedöms 114 yrkeshögskoleutbildningar delvis ha sin motsvarighet i högskolan och 76 yrkeshögskoleutbildningar helt har sin motsvarighet i högskolan.

Innehåll

1	Uppdraget	3
2	Vad är en yrkeshögskoleutbildning?	3
3	Vad är en motsvarande yrkesutbildning i förhållande till yrkeshögskolans utbildning?	3
3.1	Utbildningssystemets perspektiv	3
3.2	Arbetslivets perspektiv	4
3.3	Sammanfattning av de två perspektiven att se på vad som motsvarar en yrkeshögskoleutbildning	5
4	Metod	5
5	Jämförelse mellan respektive utbildningsforms utbildningar och yrkeshögskolans utbildningar	6
5.1	Gymnasieskolan och yrkeshögskolan	6
5.1.1	Yrkeshögskoleutbildningar som delvis finns inom gymnasieskolan	6
5.1.2	Yrkeshögskoleutbildningar som helt finns inom gymnasieskolan	8
5.1.3	Antalet yrkeshögskoleutbildningsplatser i förhållande till antalet studerande inom gymnasieskolans yrkesprogram som tangerar yrkeshögskolans utbildningar	9
5.1.4	Antalet yrkeshögskoleutbildningsplatser i förhållande till antalet studerande på teknikprogrammets fjärde år som tangerar yrkeshögskolans utbildningar	10
5.1.5	Sammanfattning – yrkeshögskolan och gymnasieskolan Gy 2011	12
5.2	Folkhögskolan och yrkeshögskolan	13
5.2.1	Yrkeshögskoleutbildningar som delvis motsvaras inom folkhögskolan	13
5.2.2	Yrkeshögskoleutbildningar som helt motsvaras inom folkhögskolan	15
5.2.3	Sammanfattning – yrkeshögskolan och folkhögskoleutbildningar	16
5.3	Arbetsmarknadsutbildningar och yrkeshögskolan	16
5.3.1	Yrkeshögskoleutbildningar som delvis motsvaras inom arbetsmarknadsutbildningar	17
5.3.2	Utbildningar inom Myndigheten för yrkeshögskolans ansvarsområde som helt motsvaras inom arbetsmarknadsutbildningar	19
5.3.3	Sammanfattning – yrkeshögskolan och arbetsmarknadsutbildning	20
5.4	Akademiska yrkesutbildningar och yrkeshögskolan	20
5.4.1	Inledning	20
5.4.2	Yrkeshögskoleutbildningar som delvis motsvaras inom högskolan	21
5.4.3	Yrkeshögskoleutbildningar som helt motsvaras inom högskolan	23
5.4.4	Sammanfattning – yrkeshögskolan och högskolan	25
6	Myndighetens reflektioner	26
6.1	Gymnasieskolan	26
6.2	Högskolan	27

1 Uppdraget

I regleringsbrev för budgetåret 2014 ges Myndigheten för yrkeshögskolan följande uppdrag:

”Myndigheten ska kartlägga vilka utbildningar inom yrkeshögskolan som helt eller delvis motsvaras av yrkesutbildningar inom andra utbildningsformer. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 30 april 2014.”

2 Vad är en yrkeshögskoleutbildning?

En yrkeshögskoleutbildning är en eftergymnasial utbildning till ett yrke som är särskilt efterfrågat på arbetsmarknaden, nationellt och lokalt, samt såväl inom privat som inom offentlig sektor. I förarbeten som föregick bildandet av yrkeshögskolan och i gymnasieskolans examensmål framkommer tydligt att yrkeshögskolan är en naturlig eftergymnasial fortbildningsväg för de som går gymnasieskolans yrkesprogram och också att yrkeshögskolan ska underlätta för karriärbyte under ett verksamt arbetsliv,

Yrkeshögskolan regleras av lag och förordning där det också beskrivs vad en yrkeshögskoleutbildning är. Gränsdragningen mot motsvarande yrkesutbildning i en annan utbildningsform behöver dock tydliggöras.

Nedan anges faktorer som myndigheten bedömer vara specifika för en yrkeshögskoleutbildning:

- den leder till en kvalificerad yrkesexamen,
- det är en eftergymnasial icke akademisk utbildning,
- den fyller ett behov på arbetsmarknaden,
- den har en tydlig koppling till arbetslivet,
- den genomförs och är utvecklad tillsammans med näringsliv och organisationer,
- den får bara förekomma om utbildningen bedöms leda till anställning eller möjlighet att starta eget företag samt
- den genomförs under en begränsad tid, i regel under fyra år varefter utbildningsanordnaren får göra en ny ansökan om att få starta utbildningen igen.

3 Vad är en motsvarande yrkesutbildning i förhållande till yrkeshögskolans utbildning?

En yrkesutbildning som motsvarar en yrkeshögskoleutbildning men som finns i en annan utbildningsform kan ses på olika sätt. Ett sätt är att utgå från det offentliga utbildningssystemet och de utbildningsformer som finansieras av det offentliga. Ett annat sätt är att betrakta motsvarande utbildning ur arbetslivsperspektiv.

3.1 Utbildningssystemets perspektiv

Yrkesutbildning som finansieras av offentliga medel i Sverige finns främst inom fem utbildningsformer: gymnasieskolan, yrkeshögskolan, högskolan, folkhögskolan och inom arbetsmarknadsutbildningar. Yrkesutbildningar inom dessa utbildningsformer ger olika examen och har olika kvalifikationsnivåer. En gymnasieexamen kan endast ges inom gymnasieskolan eller gymnasieskolans vuxenutbildning. En akademisk yrkesutbildning kan bara ges av en högskola eller ett universitet. Om utgångspunkten är vilket

läranderesultat som en viss yrkesutbildning ger kan det förekomma att de fem utbildningsformerna kan ge helt eller delvis samma läranderesultat inom ett visst område. Även om läranderesultatet kan vara motsvarande är, ur ett utbildningssystemsperspektiv, de fem utbildningsformerna olika och styrs av olika regelverk som lagar, förordningar och av myndigheter utfärdade föreskrifter.

Gränsdragningen mellan yrkeshögskolan och de fyra andra utbildningsformerna är i vissa fall otydliga. Det är framförallt mot de akademiska yrkesutbildningarna som gränserna blir otydliga. Eftersom högskolor och universitet är egna, fristående myndigheter beslutar de själva om vilka utbildningar de anordnar.

Nedan ges exempel på två områden där yrkeshögskolans utbildningar och de akademiska yrkesutbildningarna tangerar varandra och där gränsdragningen kan vara svår att urskilja.

Utbildningens benämning

Hur benämns yrkesutbildningarna inom respektive utbildningsform? De tekniska utbildningarna är exempel på otydliga gränsdragningar mellan utbildningsformerna.

Bland de senaste beviljade yrkeshögskoleutbildningar finns 20 utbildningar där ordet ingenjör förekommer i utbildningsnamnet. I 2013 års utbud av akademiska yrkesutbildningar fanns 455 utbildningar där ordet ingenjör fanns i benämningen av examen. I några fall har utbildningarna samma namn, till exempel Automationsingenjör och Byggingenjör. Inom yrkeshögskolan är det utbildningsanordnaren som själv beslutar om namnet på sin utbildning.

Utbildningens mål

Utbildningens mål i de olika utbildningsformerna kommer till uttryck i utbildningsplanen (yrkeshögskolan) och i högskoleförordningen (akademiska yrkesutbildningar). Målen är förhållandevis generellt hållna.

Delar av målen för Högskoleingenjör byggteknik och design, KTH.

"För att kunna följa den allt snabbare tekniska utvecklingen och de förändringar dessa medför skall studenten ha tillägnat sig förmågan att sätta sig in i nya teknikområden och getts en god grund för fortsatt personlig utveckling i det "livslånga lärandet" såväl inom det egna som inom nya ämnesområden."

Delar av målen i utbildningsplanen för Elkraftingenjör - produktion, distribution och miljö, yrkeshögskolan.

"Efter avslutad utbildning ska den studerande ha kunskaper om hur man idag alstrar energi och om framtida tänkbara energikällor samt hur eldistribution överförs på ett kostnadseffektivt och miljövänligt sätt."

Vad utbildningen ska leda till (utbildningens läranderesultat) kan, som framgår av ovanstående exempel, vara beskrivet så att det kan gälla vilken som helst av dessa två utbildningsformer. Möjligtvis är yrkeshögskolans utbildningsplaner lite mer detaljrika än den akademiska högskolans beskrivning av målen.

3.2 Arbetslivets perspektiv

Arbetslivet i Sverige är mycket differentierat. Inom vissa branscher dominerar små och medelstora företag, till exempel el-branschen. I andra branscher är de stora offentliga och privata organisationerna mest framträdande, exempelvis Hälso- och sjukvård. Arbetslivets perspektiv på hur man ser på den arbetskraft man rekryterar och från vilken utbildningsform den blivande medarbetaren har erhållit sin utbildning, är bland annat beroende av den verksamhet som organisationen bedriver, organisations- och företagsformen samt storlek på företaget.

Skulle frågan ställas om hur arbetslivet ser på en likartad yrkesutbildning från de fem olika utbildningsformerna, kommer svaren sannolikt se olika ut. Arbetsgivare inom kommun och landsting ställer krav på legitimation för vissa arbetsgrupper, medan det lilla företaget inom restaurangbranschen kan vara mer intresserat av vad personen faktiskt kan inom yrkesområdet och inte var eller hur hon/han har erhållit sin utbildning.

Yrken och yrkesbenämningar

Merparten av yrkesbeteckningar på den svenska arbetsmarkanden bestäms i överenskommelse mellan arbetsgivare och arbetstagare och förändras fortlöpande. Vissa yrkestitlar är skyddade (ca 30) då de är reglerade yrken som exempelvis läkare, advokat och mäklare.

Ett problem är att en utbildning från gymnasieskolan, yrkeshögskolan, högskolan eller folkhögskolan kan leda till samma benämning. Några sådant exempel är Fastighetstekniker, Sadelmakare, Vårdadministratör, Fotograf och Redovisningsekonom.

3.3 Sammanfattning av de två perspektiven att se på vad som motsvarar en yrkeshögskoleutbildning

Myndigheten har i sin granskning och kartläggning beaktat ovanstående perspektiv för att bedöma vad som motsvarar en yrkeshögskoleutbildning. De utbildningsformer som granskats är gymnasieskolan, den akademiska högskolan, folkhögskolan samt arbetsmarknadsutbildningar.

Det finns andra utbildningar som bedrivs av olika statliga myndigheter till exempel Trafikverket, Tullverket och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Dessa utbildningar har inte tagits med i kartläggningen.

4 Metod

Myndigheten har valt att granska de 377 yrkeshögskoleutbildningar i 2013 års ansökningsomgång som den 17 januari 2014 beviljades att starta. De data som har tagits med i kartläggningsuppdraget är utbildningens:

- Utbildningsnummer,
- Namn,
- SUN-kodning (nivå och inriktning),
- Utbildningsplanen (vilka kunskaper, färdigheter och kompetenser som utbildningen förväntas leda till).

Dessa data har jämförts när det gäller:

- Gymnasieskolan – examensmålen och tänkbara yrkesutgångar,
- Högskolan – SUN-kodning (nivå och inriktning) samt utbildningsplanen för den utbildning som granskats,
- Folkhögskolor – utbildningens namn och där dokumenterade utbildningsmål finns
- Arbetsmarknadsutbildningar – namn och kvalifikationsnivå (där det varit möjligt att se)

Information om de fyra utbildningsformerna har inhämtats på följande sätt:

Gymnasieskolan - från Skolverkets webbplats, dialog med Skolverkets gymnasieenhet

Högskolan – data från UHR, UKÄ och SCB, möte med UKÄ:s analysenhet, samt (via lärosätenas webbplatser) utbildningsplaner för de akademiska yrkesutbildningar som granskats

Folkhögskolan – data från Folkbildningsrådet om vilka eftergymnasiala yrkesutbildningar som bedrivs av folkhögskolor, samt (via folkhögskolornas webbplatser) utbildningsmål för de folkhögskoleutbildningar som granskats,

Arbetsmarknadsutbildningar – data från Arbetsförmedlingen om de arbetsmarknadsutbildningar som genomfördes under 2013, samt (via utbildningsanordnarnas webbplatser) utbildningsmål för de arbetsmarknadsutbildningar som granskats.

5 Jämförelse mellan respektive utbildningsforms utbildningar och yrkeshögskolans utbildningar

5.1 Gymnasieskolan och yrkeshögskolan

Den gymnasieskola som har granskats i förhållande till yrkeshögskolan är den reformerade gymnasieskola, Gy 2011, som infördes hösten 2011. Den har 12 yrkesprogram med exempel på yrkesutgångar samt sex högskoleförberedande program. Myndigheten har i kartläggningen även tagit med teknikprogrammets fjärde år som kommer att permanentas från och med hösten 2014.

Granskningen har bestått i att jämföra yrkesprogrammets examensmål och de exempel på yrkesutgångar som anges till varje program, med yrkeshögskoleutbildningarnas utbildningsplaner och exempel på yrkesroller som utbildningen kan leda till. Myndigheten har även granskat de högskoleförberedande programmen för att bedöma om de kan ha sin motsvarighet i yrkeshögskolan.

Yrkeshögskolan ska vara en eftergymnasial utbildningsform men myndigheten anser att examensmålen för yrkesprogrammen i GY 2011 och permanentandet av försöksverksamheten med teknikprogrammets fjärde år gör det nödvändigt att i kartläggningen även granska gymnasieutbildningarna.

I examensmålen för den nya gymnasieskolans yrkesprogram står:

”Efter examen från programmet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta ...”

Målet för yrkesprogrammen i Gy 2011 är att eleven efter genomgången gymnasieutbildning ska vara anställningsbar inom det område som utbildningen avser. Dessutom anges exempel på yrkesutgångar som den gymnasiala yrkesutbildningen kan leda till. Om eleverna kommer att vara anställningsbara eller ej och om deras gymnasiala yrkesutbildning leder till de yrkesroller som anges i exempel på yrkesutgångar, är ännu inte möjligt att uttala sig om, då den första elevkullen i GY 2011 tar sin gymnasieexamen först våren 2014.

Teknikprogrammets fjärde år, som fram till höstterminen 2014 bedrivits som försöksverksamhet, ska bygga vidare på de inriktningar som eleverna valt i teknikprogrammet, och är ur ett kvalifikationsperspektiv en eftergymnasial utbildning. Men eftersom teknikprogrammets fjärde år kommer att regleras av gymnasieförordningen är utbildningen att betrakta som en gymnasieutbildning.

5.1.1 Yrkeshögskoleutbildningar som delvis finns inom gymnasieskolan

Myndighetens bedömning är att det finns 152 yrkeshögskoleutbildningar som delvis motsvaras av utbildningar inom gymnasieskolan, utifrån en jämförelse mellan utbildningsformernas styrdokument det vill säga gymnasieskolans examensmål och yrkeshögskolans utbildningsplaner. Av dessa 152 yrkeshögskoleutbildningar tangerar 54 utbildningar teknikprogrammets fjärde år.

Några exempel anges i nedanstående tabell.

Gymnasieprogram	Gymnasieskolans yrkesutgång/inriktning	Yrkeshögskolan
Barn - och fritidsprogrammet	Bad- och sporthallspersonal	Badmästare/Verksamhetsledare för fritidsanläggningar
Bygg- och anläggningsprogrammet	Bergarbetare	Bergarbetare
El- och energiprogrammet	Automationstekniker - industri	Serviceingenjör – energiproduktion
Hotell- och turismprogrammet	Reception och konferens	Hotel Management
Naturbruksprogrammet	Skötsel av utemiljöer	Trädgårdsmästare
VVS- och fastighetsprogrammet	Fastighetsvärd	Fastighetsförvaltare 2
Samhällsprogrammet	Medier, info och kom	Digital Media Creative
Teknikprogrammet	Produktionsteknik	Automation och industriell IT

Hur myndigheten gjort bedömningarna exemplifieras nedan i jämförelsen mellan Barn - och fritidsprogrammets yrkesutgång Bad- och sporthallspersonal och yrkeshögskoleutbildningen Badmästare/Verksamhetsledare för fritidsanläggningar.

Ur Barn- och fritidsprogrammets styrdokument

Examensmålen, Inriktning fritid och hälsa samt kursen Bad- och friskvårdsanläggningar, 100 poäng

Utbildningen ska leda till att eleverna, beroende på inriktning, kan möta, assistera och stödja barn, ungdomar eller vuxna i deras utveckling.

Utbildningen ska inriktas mot problemlösning och stimulera till handlingsberedskap. Eleverna ska därför genomföra uppgifter och lösa praktiska problem såväl självständigt som i samarbete med andra. De ska också utveckla kunskaper i att planera, genomföra, dokumentera och utvärdera arbetet, såväl på verksamhets- som på individnivå.

Barn- och fritidsprogrammet ska ge kunskaper om människors fritid och om olika fritids- och friskvårdsverksamheter samt om människors hälsa och hälsofrämjande arbete. Den ska förbereda eleverna för arbete inom fritids- och

Ur yrkeshögskoleutbildningens utbildningsplan

Badmästare/Verksamhetsledare för fritidsanläggningar

Kunskaper

- Teorier om organisation och ledarskap samt kunskap om människors lärande och utveckling,
- marknadsföring och försäljning,
- drift och underhåll av bad- och fritidsanläggningar och fritidsmiljöer

Färdigheter

- arbeta med mål, planering, dokumentation och uppföljning av verksamheten som ett led i kvalitets- och utvecklingsarbetet.

Kompetenser

- arbeta med arbetsmiljö och säkerhetsarbete vid anläggningen

friskvårdssektorerna.

Verksamhetsmål, organisation, ekonomi, planering, uppföljning och utvärdering av verksamheter vid bad- och friskvårdsanläggningar.”

Arbete med marknadsföring, försäljning, kundkontakt, service och värdskap utifrån gällande yrkesetik

Jämförelsen mellan de två utbildningsformernas styrdokument visar att utbildningarna tangerar varandra och att vissa moment sannolikt är desamma oavsett i vilken utbildningsform de förekommer.

Begrepp och beskrivningar i de två utbildningsformernas styrdokument är dock inte identiska. Kunskapen om vad som händer på arbetsmarkanden för de första studenterna som våren 2014 lämnar den nya gymnasieskolan, är osäkert. Den bedömning som myndigheten här gör måste därför ses ur detta perspektiv.

5.1.2 Yrkeshögskoleutbildningar som helt finns inom gymnasieskolan

38 utbildningar inom yrkeshögskolan bedöms helt motsvaras av utbildningar inom gymnasieskolan och då främst teknikprogrammets fjärde år, 33 utbildningar. Utgångspunkten för granskningen har även här varit utbildningsformernas styrdokument. I tabellen anges i vilka gymnasieprogram motsvarande yrkeshögskoleutbildningar bedöms finnas..

Gymnasieprogram	Gymnasieskolans yrkesutgång/inriktning	Yrkeshögskolan
El- och energiprogrammet	Processautomation	Hydrauliktekniker
Hantverksprogrammet	Övriga hantverk - Sadelmakare	Sadelmakare
El- och energiprogrammet	Automationstekniker - industri	Serviceingenjör – energiproduktion
VVS- och fastighetsprogrammet	Kylmontör	Kyl & Värmepumpstekniker
VVS- och fastighetsprogrammet	VVS-montör	Rörnätstekniker
VVS- och fastighetsprogrammet	Industrirörsmontör	Industrirörstekniker
Teknikprogrammet fjärde år (33 utb. bl.a.)	Innovation och produktion	Produktionsteknik
Teknikprogrammet fjärde år (33 utb. bl.a.)	Informationsteknik	Applikationsutvecklare
Teknikprogrammet fjärde år (33 utb. bl.a.)	Samhällsbyggande	Byggledare

Hur myndigheten gjort bedömningarna exemplifieras nedan i jämförelsen mellan Teknikprogrammets fjärde år, profil Innovation och produktion och yrkeshögskoleutbildningen produktionsteknik.

Delar av examensmålen för teknikprogrammets fjärde år, profil Innovation och produktion

Profilen ska ge fördjupade kunskaper om och färdigheter i produktutveckling och produktionsteknik. Den ska även bidra till att fördjupa elevernas kunskaper om form, funktion, konstruktion samt produktion på både system- och komponentnivå liksom förståelse av hur komponenterna i ett system samselar.”

Dessutom ska den fördjupa elevernas kunskaper om och färdigheter i projektledning, projektstyrning och teknisk dokumentation samt kunskaper om olika sätt att skydda innovationer

Delar av utbildningsplanen för yrkeshögskoleutbildningen produktionsteknik

Kunskaper

- Teorier gällande kvalificerad utveckling, planering och samordning av produktionsprocessen
- Beredning och metodbeskrivningar för produktionsunderlag och beredningsunderlag

Färdigheter

- Analysera, utvärdera och förändra ett produktionsförlopp med avseende på ekonomiska, tekniska och organisatoriska faktorer

Kompetenser

- Aktivt medverka i metod och beredningsfasen av befintliga eller nya produkter för anpassning till produktionsprocessen

De två utbildningsformernas styrdokument visar i ovanstående exempel att utbildningarna tangerar varandra och att målen till vissa delar sammanfaller. Men inte heller här är begrepp och beskrivningar i styrdokumentet identiska.

Kunskapen om hur arbetsmarknaden kommer att ta emot de blivande gymnasiingenjörerna i förhållande till de som har en yrkeshögskoleexamen är mycket begränsad då antalet nyexaminerade gymnasiingenjörer ännu är lågt.

5.1.3 Antalet yrkeshögskoleutbildningsplatser i förhållande till antalet studerande inom gymnasieskolans yrkesprogram som tangerar yrkeshögskolans utbildningar

De yrkeshögskoleutbildningar som granskats i denna kartläggning är 377 stycken med totalt 10300 utbildningsplatser. I tabellerna nedan anges i ena tabellen antalet utbildningsplatser för de yrkeshögskoleutbildningar som förekommer i gymnasieskolans yrkesprogram och som helt bedömts motsvara utbildningar inom yrkeshögskolan och hur många som studerar på de gymnasieprogram som bedöms motsvara yrkeshögskolans utbildningar. Tabellen visar endast vilken inriktning som eleverna går på. Information om vilken yrkesutgång de valt kommer tidigast att publiceras i början av 2015 när Skolverket har fått in avgångsbetygen för avgångsklasserna 2014 från skolhuvudmännen.

Yrkehögskolan	Utbildningsplatser start 2014	Utbildningsplatser start 2015
Hydrauliktekniker	20	20
Sadelmakare	32	0
Serviceingenjör – energiproduktion	32	32
Kyl & Värmepumpstekniker	30	30
Rörnätstekniker	20	20
Industrirörtekniker	20	20

Gymnasieprogram	Inriktning/yrkesutgång	Antal studerande på inriktningen åk 2 läsåret 2013/14
El- och energiprogrammet	Automation/Processautomation	535
Hantverksprogrammet	Övriga hantverk/ Sadelmakare	2
El- och energiprogrammet	Automation/Automationstekniker - industri	535
VVS- och fastighetsprogrammet	Kyl- och värmepumpsteknik/Kylmontör	90
VVS- och fastighetsprogrammet	VVS/VVS-montör	910
VVS- och fastighetsprogrammet	VVS/Industrirörsmontör	910

5.1.4 Antalet yrkehögskoleutbildningsplatser i förhållande till antalet studerande på teknikprogrammets fjärde år som tangerar yrkehögskolans utbildningar

Idag går 237 elever på teknikprogrammets fjärde år, som fortfarande är försöksverksamhet. Fördelningen är 115 studerande på profilen Innovation och produktion, 70 studerande på profilen Informationsteknik och 52 studerande på profilen Samhällsbyggande.

Profilen Innovation och produktion har sin motsvarighet på yrkehögskolan i området, Maskinteknik och verkstadsteknik och här finns sju motsvarande yrkehögskoleutbildningar.

Profilen Samhällsbyggande har sin motsvarighet på yrkehögskolan i området, Byggnadsteknik och anläggningsteknik och här finns 13 motsvarande yrkehögskoleutbildningar.

Profilen Informationsteknik har sin motsvarighet på yrkehögskolan i två områden, Datavetenskap och systemvetenskap samt Data, övrig/ospecifik utbildning och här finns 12 motsvarande yrkehögskoleutbildningar.

Antalet utbildningsplatser för de 33 yrkehögskoleutbildningar som helt kan motsvaras av teknikprogrammet fjärde år redovisas i tabellerna nedan.

Yrkeshögskoleutbildningar som motsvaras av fjärde årets profil, **Innovation och produktion**

Yrkeshögskolan	Utbildningsplatser start 2014	Utbildningsplatser start 2015
Produktionsteknik	20	20
Produktionstekniker och förbättringsledare CNC	25	25
3D CAD Konstruktör (50 % studietakt)	35	35
Produktionstekniker	35	35
Produktions- och processtekniker	20	20
Produktionsutveckling	20	20
Produktkonstruktör-utbildning	35	35

Yrkeshögskoleutbildningar som motsvaras av fjärde årets profil, **Samhällsbyggande**

Yrkeshögskolan	Utbildningsplatser start 2014	Utbildningsplatser start 2015
Projektör CAD/BIM		
Byggingenjör	30	30
Byggledare	29	29
Byggproduktionsledare	50	50
Produktionsledare anläggning/väg *	90	90
Produktionsledare Bygg *	65	65
Produktionsledare husbyggnad	24	24
Projektledare - Transportinfrastruktur	20	20
KIP-ingenjör	35	35

* = utbildningen bedrivs på två platser av olika utbildningsanordnare

Yrkeshögskoleutbildningar som motsvaras av fjärde årets profil, **Informationsteknik**

Yrkeshögskolan	Utbildningsplatser start 2014	Utbildningsplatser start 2015
Javautvecklare *	70	70
Applikationsutvecklare		
Systemutvecklare Java	30	30
Kvalificerad IT- systemtekniker *	64	64
Linux Systemspecialist	30	30
Webbutvecklare inom .NET **	90	90
Mjukvaruutvecklare	25	25
EPiServer-utvecklare	35	35
Programutvecklare Java	35	35
Front-end-utvecklare	35	35

*= utbildningen bedrivs på två platser av olika utbildningsanordnare.

**= utbildningen bedrivs på tre platser av olika utbildningsanordnare

5.1.5 Sammanfattning – yrkeshögskolan och gymnasieskolan Gy 2011

Som framgår av texten och tabellerna ovan kan i dagsläget inga säkra slutsatser dras om det inom gymnasieskolan förekommer utbildningar som motsvaras av de som finns inom yrkeshögskolan. Vilka yrkesutgångar gymnasieeleverna valt och i vilken omfattning blir känt först våren 2015. Det är även okänt hur arbetslivet ser på gymnasieutbildade (gymnasieskolans yrkesprogram och gymnasieingenjörer) jämfört med examinerade från yrkeshögskolan inom de olika yrkesområdena.

Kartläggningen utvisar att det behövs en ökad tydlighet mellan de två utbildningsformerna än vad som är fallet idag. Ett nationellt kvalifikationsramverk skulle tydliggöra för arbetslivet och för elever/studeranden vad som skiljer en gymnasial yrkesutbildning från en yrkeshögskoleutbildning när både namn på utbildningen och målen för respektive utbildning är snarlika.

5.2 Folkhögskolan och yrkeshögskolan

Inom folkhögskolorna bedrivs en relativt omfattande eftergymnasial yrkesutbildning som inte ingår i yrkeshögskolan. 75 av landets 150 folkhögskolor bedriver någon form av eftergymnasial yrkesutbildning, allt från fritidsledarutbildning till journalistutbildning och ridläraryrkesutbildning. Totalt bedrevs, enligt Folkbildningsrådet, 149 olika eftergymnasiala yrkesutbildningar inom folkbildningen under år 2013.

Tabellen nedan visar på några olika yrkesutbildningsområden som förekommer inom folkhögskolorna.

Administration i vården	Humanistisk behandlingspedagog	Naturens medicin - handledarutbildning
Akademi för ledarskap och teologi, ALT	Hälso- friskvårdscoach	Naturguide - Basår
ALT Akademi för ledarskap och teologi	Hälsopedagog	Performance-konstnär
Assistentutbildning, även på distans	Hälsoutvecklare	Personlig assistent
Att skriva dramatik - EGY	Hälsövägledare	Programmet för mission och interkulturella studier
Att skriva skönlitteratur - EGY	Idrottens Organisationsledarlinje	Projektbildaren
Bandyförbundets ledarutbildning	Idrottens Tränarlinje	Radiolinje med journalistisk inriktning
Behandlingspedagog	Idrottsledarlinje fotboll/Fotbollstränare högre utbildning	Reklam: Art director eller Copywriter
Bildkonstnär	Inredare	Ridläraryrkesutbildning SRL II
Bruksproduktion, klassiska stengodsglasyrer	IT-pedagogutbildning	Seniorcoach - distans
Diakonala linjen (hel- och deltid)	Jaktguide	Serieskolan påbyggnadskurs
Digital musikproduktion	Jazzmusiker	Silversmide inriktning Corpus
Dokumentärfilm 2 - projektkurs	Journalistlinje	Skrivpedagogutbildning
Dramapedagog yrkesutbildning	Kantorsutbildning,	Skrivtolk
Estetisk yrkesutbildning - fem inriktningar	KHD/Y (finns även på gymnasienivå)	Skådespelarlinjen för film och teater, fördjupning
FHSK alpin	Klassisk musiker	Socialpedagogisk utbildning

Myndighetens bedömning är att 9 utbildningar inom yrkeshögskolan delvis har sin motsvarighet i 30 folkhögskoleutbildningar och att 10 yrkeshögskoleutbildningar helt har sin motsvarighet i 25 utbildningar inom folkhögskolan.

5.2.1 Yrkeshögskoleutbildningar som delvis motsvaras inom folkhögskolan

De nio yrkesutbildningar som delvis finns både inom folkhögskolan och yrkeshögskolan är följande: Musikmakarna, Songwriters Academy, TV-produktionsspecialist, Livesändning specialist, Fotograf för reklam och magasin, Yrkesfotograf, Badmästare/verksamhetsledare, Kantorsutbildningen och Naturturismutvecklare.

Tabellen visar vilka yrkeshögskoleutbildningar som delvis motsvaras av folkhögskoleutbildningar.

Yrkeshögskolan	Folkhögskolan	Antal folkhögskole- utbildningar
Musikmakarna	Digital musikproduktion	1
Songwriters Academy	Digital musikproduktion	1
TV-produktionsspecialist	Film- och TV linje, basår	1
Livesändning specialist	Film- och TV linje, basår	1
Fotograf för reklam och magasin	Fotoskolan	1
Yrkeshögskolan	Fotoskolan	1
Badmästare/ verksamhetsledare	Fritidsledarutbildning	18
Kantorsutbildningen	Kyrkomusikerutbildning	3
Naturturismutvecklare	Natur och aktivitetsguide	3

Myndighetens bedömningsarbete har genomförts på samma sätt som bedömningen mellan gymnasieskolans program och motsvarande yrkeshögskoleutbildning. Här exemplifieras jämförelsen mellan delar av styrdokumenterna för folkhögskolornas Fritidsledarutbildning (alla folkhögskolor som har fritidsledarutbildning har en gemensam utbildningsplan) och för yrkeshögskoleutbildningen Badmästare/Verksamhetsledare för fritidsanslagningar.

Yrkeshögskolan

Badmästare/Verksamhetsledare för fritidsanslagningar.

Aktuell forskning och utvecklingsarbete inom fritidssektorn.

Teorier om organisation och ledarskap samt kunskap om människors lärande och utveckling. Fritidsmiljöers betydelse för hälsa och rehabilitering

Organisera och leda verksamheten samt arbeta som instruktör och ledare av aktiviteter inom bad- och fritidsverksamhet

Ge instruktioner om användandet av förekommande redskap vid friskvårdsanläggningar med utgångspunkt i kunskap om anatomi, fysiologi och fysisk träning

Folkhögskolan

Fritidsledarutbildning

Kursdeltagaren skall också, efter att ha genomgått kursområdet, ha kunskap och en fördjupad förståelse av fritidsarbetets uppdrag och en utvecklad förmåga till kritisk reflektion av fritidsarbetets betydelse i ideell offentlig och privat sektor.

Kursdeltagaren skall också ha kunskaper och färdigheter att bedriva ledarskap med utgångspunkt i olika pedagogiska teorier och modeller där speciellt förändringsarbetets mål och metoder är centralt.

Kursdeltagaren skall också ha övat förmågan att omsätta givna uppdrag i konkret verksamhet och kunna analysera, utvärdera och vidareutveckla metoder.

Jämförelsen mellan de två utbildningsformerens styrdokument visar, liksom jämförelsen mellan gymnasieskolan och yrkeshögskolan, att utbildningarna tangerar varandra och att vissa moment är sannolikt desamma oavsett utbildningsform.

5.2.2 Yrkeshögskoleutbildningar som helt motsvaras inom folkhögskolan

De 10 yrkeshögskoleutbildningar som bedöms helt motsvara folkhögskolans yrkesutbildningar är följande: Hälso- och sjukvårdssekreterare, Hälso- och vårdadministratör, Medicinsk vårdadministratör, Vårdadministration, Behandlingspedagogutbildningar inom YH, TV-produktionsspecialist, Åre Vildmark och äventyrsguide, Ridlärare, Stödpedagog samt Livesändningsspecialist.

Tabellen visar vilka yrkeshögskoleutbildningar som bedöms helt motsvaras av folkhögskoleutbildningar.

Yrkeshögskolan	Folkhögskolan	Antal folkhögskoleutbildningar
Hälso- och sjukvårdssekreterare,	Administration i vården	1
Hälso- och vårdadministratör	Administration i vården	1
Medicinsk vårdadministratör	Administration i vården	1
Vårdadministration	Administration i vården	1
Behandlingspedagogutbildningar inom YH	Behandlingspedagog	9
Åre Vildmark och äventyrsguide	Fjälledarutbildning	1
Ridlärare	Ridläraryrkesutbildning SRL II	1
Stödpedagog	Socialpedagogutbildning	4
TV-produktionsspecialist	TV-produktion	7
Livesändningsspecialist	TV-produktion	7

Även här har målen för utbildningen jämförts. Här exemplifieras jämförelsen mellan folkhögskolornas Behandlingspedagog och yrkeshögskoleutbildningen Behandlingspedagogutbildningar inom YH.

Yrkeshögskolan	Folkhögskolan
Behandlingspedagogutbildningar inom YH	Behandlingspedagog utbildning
Teorier som förklarar människors marginalisering på individ, grupp och samhällsnivå. Socialt arbete i samhällskontext.	Att erhålla fördjupade kunskaper om människans utveckling ur ett psykologiskt, socialt och kulturellt perspektiv.
Arbeta med planering, utförande, utvärdering och utveckling av behandlingsarbetet med ungdomar och vuxna som har sociala och/eller psykiska problem.	Att efter genomförd kurs ha tillägnat sig grundläggande kunskaper kring de vanligaste förekommande behandlingsinriktningarna gällande missbruksproblematik och arbete med grupper.

Ovanstående exempel visar att utbildningarna till stora delar liknar varandra och har samma mål med utbildningarna. I tabellen nedan ges beskrivningar från utbildningsanordnare inom vilka arbetsområden man kan verka efter avslutad utbildning.

**Yrkeshögskolan
Behandlingspedagogutbildningar
inom YH**

Behandlingspedagog,
Behandlingsassistent, Vårdare,
Socialpedagog, Behandlingsassistent
med ansvar för utredningar och
Stödåtgärder, Flyktinghandläggare,
Kriminalvårdare, Vårdare inom
missbruksvården.

**Folkhögskolan
Behandlingspedagogutbildning**

Efter utbildningen kan du arbeta som
Behandlingspedagog inom statliga, kommunala
och privata verksamheter som riktar sig till
utsatta människor och med både barn och
vuxna. Exempel på arbetsplatser kan vara
behandlingshem, öppenvårds verksamheter
inom kommun eller landsting, kriminalvård,
skolor med specialinriktningar såsom Asperger
och ADHD samt boenden för ensamkommande
flyktingbarn.

5.2.3 Sammanfattning – yrkeshögskolan och folkhögskoleutbildningar

Folkhögskolan är egen utbildningsform och bestämmer själv över sitt kursutbud och sin profil och är inte bunden till centrala läroplaner. Myndighetens kartläggning visar dock när det gäller folkhögskolornas eftergymnasiala yrkesutbildning att flera av deras yrkesutbildningar helt eller delvis har sin motsvarighet i yrkeshögskolans utbildningar.

5.3 Arbetsmarknadsutbildningar och yrkeshögskolan

Myndigheten har valt att också granska arbetsmarknadsutbildningar, även om utbildningens kvalifikationsnivå och kraven för att genomgå en sådan utbildning skiljer sig från yrkeshögskolans utbildningar. Kraven för att få gå en arbetsmarknadsutbildning är att:

- vara minst 25 år, anmäld som arbetssökande på Arbetsförmedlingen och i behov av fördjupat stöd,
- vara ung och ha en funktionsnedsättning som påverkar arbetsförmågan,
- vara 18 år och stå långt från arbetsmarknaden på grund av särskilda skäl,
- uppfylla villkoren för att få delta i arbetslivsintroduktionen,
- omfattas av lagen om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare samt
- delta i jobbgarantin för ungdomar eller i jobb- och utvecklingsgarantin.

De flesta arbetsmarknadsutbildningar är yrkesutbildningar upp till 6 månader och på grundläggande nivå.

2013 deltog 33 343 individer i 721 olika typer av arbetsmarknadsutbildningar.

Exempel olika arbetsmarknadsutbildningar anges i tabellen nedan.

Certifierad Programmerare	Bageri-/konditoriutbildning
It-tekniker/nätverkstekniker	Hantverksutbildning
CAD-konstruktion, inriktning mekanik	Lastbilmekaniker
Inspektions- och provningstekniker	Träteknisk utbildning
Kultur och turism	Industrimontör
Marknadsföring för kulturarbetare	Lager- och terminalarbetare med truckutbildning
Arbetsmarknadsutbildning för kontakttolkar	Försäljning- och kundserviceutbildning
Exportsäljare	Svets- och plåtbearbetningsutbildning
Omvårdnad, påbyggnad	Verkstadsteknisk utbildning
Administrativ utbildning (påbyggnadsutbildning)	Yrkesförare - Buss
Serviceutbildning med fördjupningar	Lokalvård och hemservice
Restaurang inkl. storhushåll och servering	Väktarutbildning
Bygg- och anläggning	Drift- och vägunderhåll
Elteknik	Kylmontör

5.3.1 Yrkehögskoleutbildningar som delvis motsvaras inom arbetsmarknadsutbildningar

Den samlade bilden av arbetsmarknadsutbildningarna som finns att tillgå är Arbetsförmedlingens register över antal utbildningar med namn och hur många som deltar i utbildningen. Utbildningarnas innehåll och mål finns inte samlat på ett ställe utan finns i bästa fall hos den utbildningsanordnare som bedriver arbetsmarknadsutbildningen. Myndigheten har efter kontakt med en stor utbildningsanordnare inom arbetsmarknadsutbildningen, Lernia, fått vägledning hur arbetsmarknadsutbildningarna kan bedömas.

Att bedöma yrkehögskoleutbildningar som delvis motsvaras inom arbetsmarknadsutbildningar är osäkert då arbetsmarknadsutbildningars målbeskrivningar är mycket varierande. Myndigheten bedömer ändå att 9 yrkehögskoleutbildningar delvis har sin motsvarighet i 37 arbetsmarknadsutbildningar. De yrkehögskoleutbildningar som avses är 3D-Visualisering, El & Automationsingenjör, Elingenjör, Exportsäljare, Bagare/konditor, Betongingenjör - material, Betongingenjör – reparation, Projektledare Elteknik samt Kyl & Värmepumpstekniker.

Tabellen visar vilka yrkeshögskoleutbildningar som med viss osäkerhet bedöms delvis motsvaras av arbetsmarknadsutbildningar.

Yrkeshögskolan	Arbetsmarknads- utbildningar	Antal Arbetsmarknads- utbildningar
3D-Visualisering	CAD-konstruktion inriktning mekanik	2
El & Automationsingenjör	Elteleteknisk specialutbildning	1
Elingenjör	Elteleteknisk specialutbildning	1
Exportsäljare	Exportsäljare	3
Bagare/konditor	Restaurang- samt bageri- /konditoriutbildning	9
Betongingenjör - material	Betongutbildning	1
Betongingenjör – reparation	Betongutbildning	1
Projektledare Elteknik	Elteknik	19
Kyl & Värmepumpstekniker	Kyl och värmepumpmontör	1
Järnvägsprojektör	Järnvägsteknisk utbildning, inriktning Banteknik	1

Bedömningsarbete har bestått i att jämföra mål med utbildningen. Här exemplifieras jämförelsen mellan arbetsmarknadsutbildningen Elteknik och yrkeshögskoleutbildningen Projektledare Elteknik.

Yrkeshögskolan

Projektledare Elteknik

Installera och registrera teletekniska anläggningar samt att arbeta med teletekniska säkerhetssystem. Installera, driftsätta och underhålla olika system.

Arbetsmarknadsutbildning

Elteknik

Efter genomgången kurs ska kursdeltagaren kunna redogöra för begreppen ström, spänning, resistans och effekt mäta ström, spänning och effekt. Förklara begreppet elfara samt de behörighetsregler som är kopplade till elarbeten. Redogöra för vilka arbeten som får utföras med erforderlig kännedom och redogöra för vilka elsäkerhetsåtgärder som ska vidtas vid elarbeten för att uppfylla kraven på personsäkerhet samt redogöra för vilka krav som ställs på elutrustning i olika miljöer och utrymmen med avseende på kapslingsklass etc.

Jämförelsen visar att det finns vissa likheter vad utbildningarna ska ge för läranderesultat. Yrkeshögskoleutbildningen är på en högre kvalifikationsnivå men har vissa moment som även förekommer i arbetsmarknadsutbildningen.

5.3.2 Utbildningar inom Myndigheten för yrkeshögskolans ansvarsområde som helt motsvaras inom arbetsmarknadsutbildningar

Det finns enligt myndighetens bedömning inga arbetsmarknadsutbildningar som helt har sin motsvarighet i yrkeshögskolan. Däremot finns grundutbildningar för kontakttolk, som visserligen inte är en yrkeshögskoleutbildning men tillhör myndighetens ansvarsområde, som bedöms kan ha sin motsvarighet inom Arbetsförmedlingens (AF) pågående arbetsmarknadsutbildning. Grundutbildning för kontakttolk som ingår i myndighetens verksamhet tillhör folkbildningen men myndigheten betalar ut statsbidraget för utbildningen och utövar tillsyn.

Sedan 2012-07-01 är Myndigheten för yrkeshögskolan ansvarig för tolkutbildningar som bedrivs enligt Förordning (2012:140) om statsbidrag för viss utbildning som rör tolkning och teckenspråk. Det finns både grundutbildningar för att bli tolk och kortare vidareutbildningar inom olika specialområden. Främst utbildas teckenspråk- och dövblindtolkar, kontakttolkar och skrivtolkar. Utbildningarna är eftergymnasiala och kan vara från ett till fyra år. De bedrivs på ett tiotal platser i Sverige. Utbildningarna på folkhögskolor kan vara avgiftsfria, (vissa avgifter ex. för studiematerial tas ut) men studieförbund får ta en avgift för sina utbildningar.

Kammarkollegiet ansvarar för auktorisation av tolkar samt för att upprätta ett nationellt register för kontakttolkar. Den som genomgått en kontakttolkutbildning med godkänt resultat, som bedrivs med stöd av ovanstående förordning, kan bli registrerad i Kammarkollegiets tolkregister. Kammarkollegiets uppdrag från regeringen syftar till en kvalitetssäkring av tolkar i auktoriserbara och icke auktoriserbara språk. Det är frivilligt att vara med i tolkregistret. Den som genomgått en kontakttolkutbildning som arbetsmarknadsutbildning eller annan utbildningsform, kan däremot inte bli registrerad i Kammarkollegiets tolkregister eftersom dessa utbildningar inte står under Myndigheten för yrkeshögskolans tillsyn.

Yrkeshögskolan

Kontakttolk

Syftet med utbildningen är att deltagaren ska få den kompetens och färdighet som krävs för att arbeta som tolk mellan den som inte behärskar det svenska språket och myndigheter, serviceorgan och organisationer.

Efter genomgången utbildning ska deltagaren ha:

- utvecklat sina färdigheter i tolkning, liksom språkfärdigheter och terminologikunskaper i svenska och det andra tolkspråket i ett kontrastivt perspektiv, utvecklat sina realiakunskaper samt tillägnat sig goda insikter i tolkningens etiska krav samt
- utvecklat sin förmåga att på egen

Arbetsmarknadsutbildning

Kontakttolk

Utbildningens mål är att deltagaren efter genomgången kurs ska kunna genomföra tolkuppsdrag inom de olika områdena på ett tillfredsställande och rättssäkert sätt. Deltagarna ska vidare kunna använda och förstå inom området förekommande facktermer och speciella fraser och ha kunskaper för att fortlöpande kunna förkovra sig i realia och terminologi med hjälp av litteratur, Internet, myndighets- och organisationskontakter.

Att ge deltagaren grundläggande realia- och terminologikunskaper inom nedanstående inom Socialtolkning, sjukvårdstolkning och juridikens grunder för tolkar, Träna deltagarnas tolkningsförmåga. Behandla frågor kring tolketik och tolkningsteknik.

hand fördjupa sina kunskaper inom respektive arbetsområde via moderna tekniker och metoder för informationssökning.

Tabellen ovan ger exempel på utbildningarnas likheter när det gäller styrdokumentens lärandemål. En skillnad mellan utbildningarna är utbildningens längd i tid som har betydelse för inlärningsprocessen och rekryteringsbar målgrupp.

Den grundutbildning till kontakttolk som myndigheten har ansvar för hade i snitt 173 deltagare under år 2013. Motsvarande siffra för arbetsmarknadsutbildning till kontakttolk under samma tidsperiod var 382.

5.3.3 Sammanfattning – yrkeshögskolan och arbetsmarknadsutbildning

Arbetsmarknadsutbildningarna vänder sig till en speciell målgrupp, är ofta på grundläggande nivå och vanligtvis tidsmässigt korta utbildningar. Delar av innehållet kan förekomma i utbildningar inom yrkeshögskolan men myndighetens bedömning är att inga yrkeshögskoleutbildningar helt har sin motsvarighet i arbetsmarknadsutbildningar.

5.4 Akademiska yrkesutbildningar och yrkeshögskolan

5.4.1 Inledning

I arbetet med att jämföra yrkesutbildning inom högskolan med yrkeshögskolans utbildningar har den första utgångspunkten varit utbildningarnas SUN-kodning. Kartläggningen visar att 428 akademiska utbildningar har samma SUN-kod som 254 yrkeshögskoleutbildningar. Nästa steg i granskningen och jämförelsen var att, som i de andra utbildningsformerna som jämförts, titta på utbildningarnas styrdokument/utbildningsplaner.

Högskolornas styrdokument/utbildningsplaner finns inte samlade på ett ställe utan information måste sökas på varje lärosätes webbplats. Utbildningarnas styrdokument/utbildningsplaner beskrivs på olika sätt, i vissa fall mycket detaljrikt och i andra fall i mycket generella ordalag.

Ett exempel på en mycket generell beskrivning vad en högskoleutbildning kan leda till är, CNC-teknikerprogrammet, 120 högskolepoäng. Den enda tydliga informationen om utbildningens innehåll mot den kommande yrkesrollen beskrivs så här:

Lokala mål för utbildningsprogrammet
Efter avslutad utbildning ska studenten
"- visa den kunskap som fordras för att kunna tillverka produkter i moderna CNC-maskiner på ett konkurrenskraftigt och miljömässigt sätt."

Motsvarande utbildning inom yrkeshögskolan, Kvalificerad CNC-tekniker/Produktionstekniker med inriktning CNC & CAD/CAM Blått certifikat, har följande beskrivning:

Målet med utbildningen är att den studerande ska få en aktuell och kvalificerad specialistkompetens med god bredd för att kunna arbeta inom den moderna tillverkningsindustrin med profilområdet CNC-teknik och CAD/CAM.

Efter avslutad utbildning ska den studerande ha **kunskaper om** programmera och hantera CNC-styrda verktygsmaskiner och moderna CAD/CAM verktyg, uppbyggnad av CNC-maskiner och dess arbetssätt.

Efter avslutad utbildning ska den studerande ha **färdigheter i att** Klara av att programmera och hantera CNC-styrda verktygsmaskiner såsom svarvar, fräsar och fleroperationsmaskiner. Kunna bereda produktionsunderlag med moderna CAD/CAM

- 5S-teknikens olika system
 - Maskinunderhållets betydelse
 - Materiallära / Verktygslära
 - Skärtekniken
 - industrins arbetsmiljö och säkerhet
- Efter avslutad utbildning ska den studerande ha **kompetenser för att**
- skapa och optimera CNC-program
 - kunna använda ISO- parameter- och dialogprogrammering
 - kunna arbeta fullgott inom skärande bearbetningsindustrin
 - kunna arbeta ansvarsfullt och med hög samarbetsförmåga på flera plan inom produktionen
 - arbeta med CAM-beredning
 - kunna arbeta självständigt i alla led. Det innebär att ta en råvara från ritning till färdig produkt men även kvalitetssäkra och dokumentera arbetet.
 - på ett ekonomiskt och miljövänlig sätt genomföra arbetsprocessen.
 - beredning och styrning och optimering av produktion i CNC-styrda multifunktionsmaskiner.
 - Utbildning leder till minst blått certifikat.
- Kunna arbeta som:
- Produktionstekniker med inriktning CNC och CAD/CAM
 - Kvalificerad CNC-tekniker
 - Produktionsberedare.

- verktyg och känna till aktuella metoder och verktyg för produktionsutveckling och produktionsoptimering.
- Efter avslutad utbildning ska den studerande ha färdigheter i att
- skapa och optimera CNC-program
 - handhava styrda maskiner och kunna utföra arbetsuppgifter i manuella maskiner
 - utföra dagligt underhåll på maskinerna
 - överföra ritningar till både ISO-program men även mer företagsspecifika program
 - rapportera både skriftligt och muntligt för arbetet på relevant sätt
 - utföra mätning på ett för arbetsuppgiften korrekt sätt
 - tolka och läsa måttsättningar och toleranser
 - vid bearbetning förstå och kunna åtgärda och anpassa materialets förändringar vid belastningar, vibrationer, verktygsslitage eller temperaturförändringar
 - göra fixtureringar
 - att använda ISO- parameter- och dialogprogrammering

Som framgår av ovanstående exempel är det svårt att göra en rättvis jämförelse när styrdokumentet för de olika utbildningarna har så olik detaljeringsgrad.

5.4.2 Yrkeshögskoleutbildningar som delvis motsvaras inom högskolan

Av de 428 högskoleutbildningar som myndigheten granskats bedöms 114 yrkeshögskoleutbildning delvis ha sin motsvarighet i högskolan. Med delvis menas större eller mindre moment som är densamma oavsett i vilken utbildningsform momentet undervisas i. Exempel på utbildningar inom yrkeshögskolan som bedöms delvis ha sin motsvarighet i högskolan anges i tabellen nedan.

Yrkeshögskolan	Högskolan
Avancerad CNC-tekniker med CAD/CAM	CAD-tekniker
Produktionsutveckling	Maskiningenjör - produktionsutveckling
Drift- och Fastighetstekniker	Driftteknikerprogrammet
Skogsbrukstekniker	Skog och träteknik, högskoleingenjör
Kart- och mätningstekniker	Lantmästarprogrammet

Naturturismutvecklare	Högskoleprogrammet i Naturguidning
Gastronomisk kock/Gastronomiskt entreprenörskap	Gastronomiprogrammet
Diagnostiker inom motorbranschen	Högskoleingenjör Bilsystemteknik
Affärslogistik/Butikskommunikatör - Visual merchandise	Butikschefsprogrammet
Programutvecklare inom Sharepoint	Systemvetenskapliga programmet med inriktning mot design, interaktion och innovation
Spelprogrammerare	Dataspelsutveckling – design
TV-produktionsspecialist	Tv-produktion i nya medier
Yrkeshögskoleexamen Varmsmed	Konstnärligt kandidatprogram Järn och stål - offentlig gestaltning

Nedan ges två exempel från utbildningars styrdokument. Delar av kurser och moment i respektive utbildning har sannolikt stora likheter.

Yrkeshögskolan

Produktionsutveckling

Kunskaper

Kvalificerad utveckling, planering, genomförande i produktionsprocessen.

Färdigheter

självständigt och på ett ansvarsfullt sätt leda och koordinera utvecklings- och produktionsrelaterade uppdrag

Kompetens

Använda kunskaper och färdigheter inom yrkesrollen för att självständigt och ansvarsfullt fatta beslut och bidra till företagets utveckling.

Yrkeshögskolan

Diagnostiker inom motorbranschen

Kunskaper om avancerad mät-
diagnosverktyg för att kunna göra en
felsökning av fordonstekniska system.

Konstruktion och funktion av olika
fordonssystem.

Högskolan

Maskiningenjör – produktionsutveckling

Kunskap och förståelse

ta fram idéer, konstruera, vidareutveckla
samt planera teknikbaserade produkter och
tjänster för tillverkning.

Färdighet och förmåga

självständigt med helhetssyn tillämpa
kunskaper för att i grupp initiera och före slå
tekniska lösningar, koncept,
tillverkningsmetoder,

Värderingsförmåga och förhållningssätt

självständigt med helhetssyn tillämpa
kunskaper för att i grupp initiera och före slå
tekniska lösningar, koncept,
tillverkningsmetoder, förbättringsförslag med
avseende på produktframtagningens processen
inom det maskintekniska ämnesområdet

Högskolan

Högskoleingenjör Bilsystemteknik

Studenten ska kunna diagnostisera
problem i ett elektro-mekaniskt system i en
modern bil. Studenten ska kunna
analysera problemet för att se om det
ligger i hårdvaran eller i mjukvaran.
Studenten skall också träna konstruktion
av bilsystem vilka utöver prestandakrav
skall inkludera felsäker funktion samt
diagnostik.

5.4.3 Yrkeshögskoleutbildningar som helt motsvaras inom högskolan

En yrkeshögskoleutbildning och en akademisk högskoleutbildning regleras av olika lagar, förordningar och föreskrifter. Kärnan i en viss utbildning kan dock vara likartad. En webbredaktör kommer sannolikt att ha lärt sig "hantverket" som rör webbarbetet, oavsett om utbildningen skett inom yrkeshögskolan eller inom högskolan. Högskolestudenten som läser Ekonomiprogrammet - redovisning och revision, läser sannolikt samma sak när det gäller redovisning och revision, som en yrkeshögskolestuderande inom yrkeshögskolan som läser till Ekonomi- och redovisningskonsult.

Myndighetens bedömning är, utifrån granskning av utbildningarnas styrdokument, att 76 yrkeshögskoleutbildningar helt har sin motsvarighet inom högskolan.

Exempel på sådana utbildningar anges i tabellen nedan.

Yrkeshögskolan	Högskolan
Webbutvecklare inom e-handel	Webbdesign
Webbutvecklare inom .NET	Webbprogrammerare
Produktions- och processtekniker	CNC-teknikerprogrammet
Underhållstekniker	Produktionsteknikerprogrammet
Ekonomi- och Redovisningskonsult	Ekonomiprogrammet - redovisning och revision
Hälso- och vårdadministratör	Vårdadministrativa programmet
Processutvecklare LEAN	Leanprogrammet
Kvalificerad Drifttekniker	Driftteknikerprogrammet
Bioenergitekniker	Energiingenjör - förnybar energi
Rikstäckande kvalificerad Hantverkslärlingsutbildning inom Smala hantverksyrken (möbelrenoverare)	Möbel- och byggnadshantverk, Möbelsnickeri
Kulturkommunikatör med fokus på scenisk produktion, projekt och inkludering	Scenproduktion
Kvalificerad IT-projektledare	Management med IT
Webbanalytiker - Digital Marketing Specialist	Kandidatprogram i ekonomi och IT

Nedan ges exempel från delar av några utbildningars styrdokument.

Yrkeshögskolan

Hälso- och vårdadministratör

- digitala journalprogram som används inom yrkesområdet, samt hur dessa fungerar och är uppbyggda
- teorier som ligger till grund för arbete i grupp och arbetsledande funktioner
- lagar som styr hälso- och sjukvården i Sverige
- ekonomiska system

Högskolan

Vårdadministrativa programmet

- visa kompetens avseende hälso- och sjukvårdssektorns ekonomi och struktur, interna processer och utveckling, inklusive kön och hierarkiska relationers betydelse inom sektorn, samt juridik
- behärska vårddokumentation, journalhantering och webbdesign

**Yrkeshögskolan
Kvalificerad Drifttekniker**

kraftvärmeanläggningars funktion och uppbyggnad samt att kunna redogöra för en anläggningens verkningsgrad strömningslära och de teorier som man använder sig av vid beräkningar av flöde, hastighet och tryck på olika medier. olika eldningsanordningar som förekommer vid förbränning av olika bränslen. värmeväxlare och värmeöverföring. kyl och värmepumpars är uppbyggnad och vilka principer som gäller för anläggningens funktion. drift- och underhållsteknik med förebyggande och avhjälpande underhållsarbete inom kraft och värmeanläggningar. arbetsplatsers utformning med avseende på fysiska och psykosociala faktorer. styrsystem med olika typer av regulatorer och styrdon samt redovisa hur man skapar stabilitet i ett reglersystem samt läsa el, styr och reglerscheman. projektplanering och hur de genomförs på kraftvärmeverk och processindustrin. drift- och underhållsteknik för tekniska system i olika fastigheter

**Högskolan
Driftteknikerprogrammet -**

- visa kunskap om och färdighet i handhavandet av energitekniska system och kunskap om framtidens system,
- visa kunskap om drift och underhåll av inom yrkesområdet aktuella apparater, maskiner och komponenter, och
- visa färdighet i systematisk och logisk felsökning, samt förmåga att åtgärda fel och undvika risker

En ytterligare granskning av en tvåårig utbildning vid en högskola och en tvåårig yrkeshögskoleutbildning inom området webbdesign ges nedan.

Vid en jämförelse av vad de båda utbildningarna leder fram till, formulerat genom målsättningar i högskolans utbildningsplan respektive beskrivning av läranderesultat (yrkeshögskolan), framgår att utbildningarna till stor del överlappar varandra. Terminologin är inte densamma och innehållet beskrivs på olika abstraktionsnivå. Den akademiska utbildningen beskrivs mer abstrakt och teoretiskt än yrkeshögskolans utbildning, som är mer konkret beträffande metoder, arbetssätt och tillämpningar. Nedan jämförs formuleringarna i snarlika avsnitt i de bägge utbildningarna.

Enligt högskolan ska den studerande "förklara och diskutera olika aspekter av Webbesign". Enligt yrkeshögskolan ska utbildningen "leda till att den studerande kan, och förstår hur, "interaktiva webbsidor skapas med hjälp av märk- och styrspråk" samt "skapa interaktiva webbsidor och applikationer på ett professionellt sätt"

Andra exempel är från det område högskolan benämner "Färdighet och förmåga". Där beskrivs att den högskolestuderande ska kunna "Tillämpa ... verktyg vid utvecklingsarbete av webbaserade system och applikationer" samt "Applicera metoder, tekniker och verktyg för planering, ledning, styrning, kontroll och uppföljning av projekt" och vidare kunna "Förklara och diskutera webbdesign utifrån ett säkerhetsperspektiv" För en studerande på yrkeshögskolan beskrivs motsvarande, inom området "kunskap", att den studerandes läranderesultat ska vara att kunna "agila metoder med budgetering

och arbetsfördelning inom projekt samt konsultens roll, entreprenörskap och ekonomi” samt ”arbeta med objektorienterad programmering för skapande av avancerade webbsystem och utveckla programvara som håller hög kvalitet, och som är lätt att underhålla och modifiera” och vidare ”arbeta med kända ramverk inom programmering som MVC och Entity Framework, sätta sig in i olika mjukvaruprojekt i varierande storlek och designa relationsdatabaser och använda det på webbsidor och webbapplikationer”. Säkerhetsaspekten beskrivs, i ett mer personnära perspektiv, i formuleringen att den studerande ska kunna ”datalagen och personuppgiftslagen”.

För högskolans utbildning används den mer generella formuleringen att den studerande ska ”planera och genomföra webbprojekt”. Formuleringen inom yrkeshögskolan är något mer specifik i formuleringen ”arbeta som projektledare vid skapande av ”Rich Internet Applications”. Inom den tekniska mer hantverksinriktade delen av utbildningen är de två utbildningarna överlappande eller ligger tämligen nära varandra.

I två väsentliga avseenden skiljer utbildningarna sig åt. I yrkeshögskoleutbildningen finns formuleringen: den studerande ska ”ha en helhetssyn på programvaruutveckling och kunna delta i samtliga faser i programutvecklingsprocessen samt arbeta i omfattande projekt inom programvaruutveckling”. Den studerande ska alltså utbildas till en kvalificerad medarbetare med stor tonvikt på programmeringsarbetet. I högskoleutbildningen används vid flera tillfällen ordet självständigt. Den studerande ska t.ex. ”Självständigt planera och genomföra webbprojekt”, ”Förklara och argumentera för sitt projekts valda utvecklingsmodeller, metoder och tekniker med projektets olika intressenter” samt ”Självständigt formulera och diskutera frågeställningar inom design”.

I den sista meningen pekar formuleringen, ”frågeställningar inom design” på en annan skillnad. Yrkeshögskolan beskriver den teknisk skicklige hantverkaren inom webbdesign. Högskolan nämner med större tydlighet även designen som en del av utbildningen. Exempel: ”Den studerande ska ”Integrera teoretiska perspektiv i designarbete” och ”Utvärdera projektupplägg utifrån det valda projektets specifika karaktär och teoretiska och etiska utgångspunkter” samt ”Självständigt formulera och diskutera frågeställningar inom design”.

Högskolans utbildning är, enligt sina formuleringar, mer inriktad mot det kontextuella, estetiska skapandet av design och mer inriktad mot individens självständighet i att utveckla och leda arbetet utifrån ett större helhetsperspektiv än yrkeshögskolans utbildning.

Exempel på arbetsområden som beskrivs med likartade formuleringar i de båda utbildningarna är ”interaktion, multimedia, kommunikation, programmering och databaser”.

Ur ett utbildningssystemperspektiv motsvarar ovanstående utbildningar mot webbdesign inte varandra. Om utgångspunkten däremot är arbetslivets perspektiv bedömer myndigheten att utbildningarna överlappar varandra och sannolikt leder till samma arbetsuppgifter och yrkesroller.

5.4.4 Sammanfattning – yrkeshögskolan och högskolan

Yrkeshögskolan och högskolan är båda utbildningsformer som bygger vidare på gymnasieskolans nationella program. Högskoleutbildning ska vila på vetenskaplig eller konstnärlig grund samt beprövad erfarenhet samtidigt som den ska vara forskningsanknuten, medan en yrkeshögskoleutbildning ska ha sin grund i kunskap som genererats dels i produktionen av varor och tjänster, dels i vetenskap med förankring i relevanta forskningsresultat.

Som framgår av ovan beskrivna kartläggning är gränsdragningen mellan utbildningsformerna inte helt tydlig. Den otydlighet som finns mellan högskolan och yrkeshögskolan kan vara ett skäl till att det förekommer delvisa och hela överlappningar mellan utbildningsformerna. Ett annat skäl kan vara att högskolornas utbildningsvolym är tio gånger större än yrkeshögskolans och att högskolorna, till skillnad mot anordnare av yrkeshögskoleutbildningar, själva beslutar om vilka utbildningar man vill bedriva.

6 Myndighetens reflektioner

Arbetet med att kartlägga utbildningar inom yrkeshögskolan som också till innehåll och mål motsvaras av utbildningar inom andra utbildningsformer har synliggjort områden som myndigheten haft kännedom om och som behöver ses över för att stärka yrkeshögskolan som utbildningsform. Två områden som myndigheten vill lyfta fram i denna rapport är dels yrkeshögskolans förhållande till gymnasieskolan, dels gränsdragningen mot högskolan.

6.1 Gymnasieskolan

Det är framför allt tre beröringspunkter som yrkeshögskolan har mot gymnasieskolan som skapar otydlighet mellan utbildningsformerna.

1. Den nya gymnasieskolans yrkesprogram, Gy 2011, är inte längre yrkesförberedande utan är tänkt att leda till anställningsbarhet direkt efter gymnasieskolan. I flera av gymnasieskolans yrkesprogram finns yrkesutgångar med samma benämning på yrkesroller som yrkeshögskolan utbildar till och där yrkesrollen sannolikt även innebär att genomföra samma arbetsuppgifter som utbildade från yrkeshögskolan.
2. Vissa grundläggande yrkeskurser inom yrkeshögskolan kan innehållsmässigt vara desamma som inom gymnasieskolan och är ämnade att ge möjlighet till byte av yrkeskarriär. Då yrkeshögskolan väsentligen ska bygga på de kunskaper som eleverna får på nationella program i gymnasieskolan är det en svår gränsdragning att göra vad som är en gymnasiekurs och vad som är en eftergymnasial kurs inom ett visst område.
3. Teknikprogrammets fjärde år – kartläggningen visar att 33 yrkeshögskoleutbildningar helt motsvaras av denna nya gymnasieingenjörsutbildning. Blir gymnasieingenjörsutbildningen ett stort volymprogram kan det få negativa konsekvenser för beviljande att starta yrkeshögskoleutbildningar med motsvarande innehåll och inriktning i som teknikprogrammets fjärde år täcker.

Myndigheten bedömer att ovanstående beröringspunkter mellan yrkeshögskolan och gymnasieskolan bör beaktas in i den interna departementsutredning kring yrkeshögskolan som just nu pågår på Utbildningsdepartementet.

6.2 Högskolan

I förordning (2009:130) om yrkeshögskolan står följande gällande gränsdragningen mot högskolan.

"Förutsättningar

3 § För att en utbildning ska få ingå i yrkeshögskolan krävs det utöver vad som anges i 3, 5 och 6 §§ lagen (2009:128) om yrkeshögskolan att

1. utbildningen

a) svarar mot behov av kvalificerad arbetskraft i arbetslivet som inte tillgodoses genom en utbildning enligt högskolelagen (1992:1434) eller en utbildning som kan leda fram till en examen enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina"

Myndigheten tolkar att ovanstående bestämmelse har till syfte att undvika att samma typ av utbildning bedrivs parallellt vid yrkeshögskolan och den akademiska högskolan. Yrkeshögskolan kan inte anordna utbildningar som bedrivs inom högskolan, medan någon motsvarande begränsning inte gäller för den akademiska högskolan. Högskolan kan alltså starta utbildningar som helt eller delvis redan finns inom yrkeshögskolan.

Kartläggningen visar att det finns utbildningar som helt eller delvis bedrivs vid både yrkeshögskolan och högskolan. Vad som ligger till grund att helt eller delvis motsvarande utbildningar finns inom båda utbildningsformerna, ger denna rapport inte svar på.

Den av regeringen tillsatta utredningen om högskolans utbildningsutbud som ska ledas av universitetskansler Lars Haikola, välkomnas av myndigheten. Utredningen kommer förhoppningsvis att tydliggöra gränserna mellan yrkeshögskolan och högskolan.

